

Lolland Kommune

J.nr. 2025 - 13870

Ref. makch

Den 2. maj 2025

Dispensation til etablering af vådområde ved Hellenæs skov inden for strandbeskyttelseslinjen

Ansøgning

I har søgt om dispensation fra naturbeskyttelseslovens¹ § 15 til at etablere et vådområde ved Hellenæs skov inden for strandbeskyttelseslinjen på ejendommene matr. nr. 1c, 1d og 1g, alle Hellenæs By, Branderslev, Lolland Kommune.

Lolland kommune søgte i 2018 om det samme projekt, og Kystdirektoratet meddelte i november 2018 dispensation til projektet. Dispensation blev dog ikke gennemført inden for afgørelsens gyldighedsperiode på tre år, hvorfor der nu søges igen.

Afgørelse

Kystdirektoratet giver dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 65b, stk. 1, jf. § 15, til det ansøgte.

Dispensationen gælder kun strandbeskyttelseslinjen. I skal selv undersøge, om projektet kræver tilladelse efter anden lovgivning.

Dispensationen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

I kan læse mere om lovgrundlaget for afgørelsen i bilag 1.

Afgørelsen kan påklages

Afgørelsen kan påklages inden for fire uger.

I må ikke udnytte dispensationen før klagefristen er udløbet. Hvis der bliver klaget over afgørelsen, er dispensationen ikke gældende før klagesagen er færdigbehandlet. I vil få direkte besked fra Kystdirektoratet med oplysninger om, hvordan I skal forholde jer, hvis der bliver klaget over afgørelsen.

I kan se en klagevejledning i bilag 2.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 om naturbeskyttelse.

Redegørelse for sagen

Der søges om dispensation til etablering af et vådområde.

Projektet beskrives af ansøger som følger:

Projektet er led i vandområdeplanernes indsatser for opfyldelsen af EU's Vandrammedirektiv og den danske miljømålslov om nedbringelse af kvælstofbelastningen af vores farvandsområder. Vådområdeprojektets kvælstofreduktion er beregnet til 8.1 tons N pr år, som opnås ved at Branderslev Å forlægges ind gennem vådområdet. Projektet er en vigtig del af indsatsen for opnåelse af det fastsatte miljømål om god økologisk tilstand i Nakskov Fjord senest i 2027. Projektområdet er blevet opkøbt til vådområdeformål af Landbrugsstyrelsen gennem en jordfordeling og Lolland Kommune disponerer over området som projektleder i realiseringsfasen. Projektområdet er i gældende kommuneplan udlagt som lavbundsområde der kan genoprettes som vådområde.

Det samlede vådområde er 20,73 ha, hvoraf 4,3 ha ligger inden for strandbeskyttelseslinjen. Vådområdet opstår ved nedlæggelse af en pumpe, hvorved der opstår sø og vådområde omkring kote 0 meter [...] Vandstanden vil kunne variere i vådområdet efter høj- og lavvande i Nakskov Fjord, reguleret af den eksisterende højvandssluse i Branderslev Å's udløb gennem kystdiget.

For at holde lavtliggende dele af Hellenæs Skov upåvirket af den højere vandstand og for at undgå påvirkning af nabomarker, etableres et lavt dige og en drænledning i randen af projektområdet mod syd og øst. Diget får topkote i 1,5 meter, svarende til topkoten på de eksisterende å-diger langs Branderslev Å.

[...]

Anlæg inden for strandbeskyttelseslinjen

Inden for strandbeskyttelseslinjen føres diget i kanten af vådområdet langs med skovskellet til Hellenæs Skov. Diget opbygges med kronebredde på 1 meter og skråningsanlæg 1:2 på en strækning af 430 meter med tilførsel af ca. 2.600 m³ jord. Da terrænet i digetracéet veksler, vil diget skulle anlægges varierende fra 0 - 1,5 m. i højden. Langs diget lægges en ny drænledning hvor eksisterende dræn fra skoven tilsluttes, således at de kan afledes uden om vådområdet, når den hidtidige pumpe slukkes. Nyt forløb af Branderslev Å gennem vådområdet.

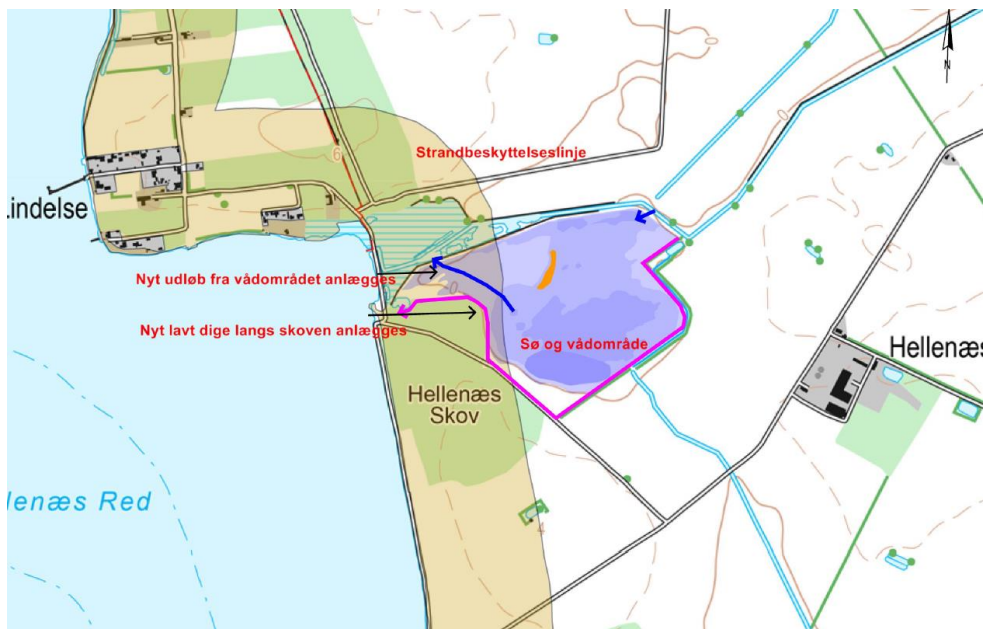
Ved forlægningen af Branderslev Å ind gennem den nye sø, etableres søens udløb inden for strandbeskyttelseslinjen ved anlæg af et nyt udløbstracé i 5 m. bredde og bunddybde i kote minus 1,25 m på en strækning af 180 meter. Ved anlægget af udløbstracéet afgraves ca. 900 m³ jord. Udløbet føres gennem det gamle å-dige og ledes til Branderslev Å's eksisterende leje ca. 200 m. før udløbet i Nakskov Fjord ved slusen. Udløbstracéet vil fremtræde som en 5 m. smal rende uden tagrør i den lavvandede sø.

Vi har bestræbt os på at holde anlæg inden for strandbeskyttelseslinjen til det strengt nødvendige for projektet og har, ud over kvælstoffjernelsen, også lagt stor vægt på at vådområdet skal blive en attraktiv naturlokalitet både landskabeligt og biodiversitetsmæssigt bl.a. for fuglelivet. Området vil kunne iagttages på tæt hold af besøgende fra den nationale cykelrute 8 mellem Naskov og Lindelse.

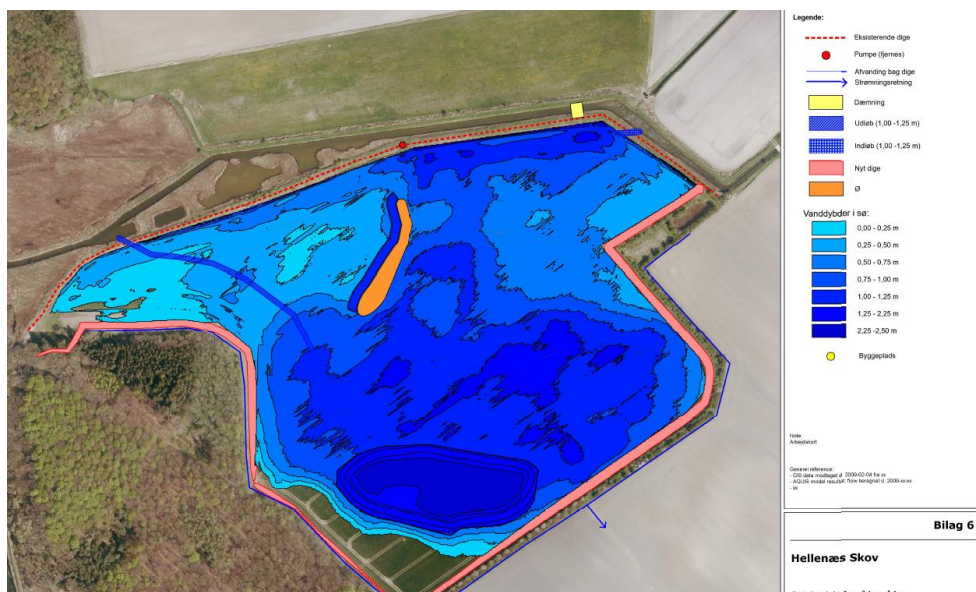
[...]

Projektområde udgøres af mark i omdrift på lavbund afvandet med pumpe og areal langs Branderslev Å.

Kommunen har efter det oplyste modtaget tilsagn fra Miljøstyrelsen og Landbrugsstyrelsen om tilskud til etablering af vådområdeprojektet.

Kort indsendt af ansøger viser udstrækningen af det nye vådområde. Strandbeskyttelseslinjen er vist med gul signatur, og det ses, at en mindre del af vådområdet ligger inden for strandbeskyttelseslinjen.

Projektkort indsat fra ansøgningsmaterialet.

Ortofoto fra 2023 indsendt af ansøger viser den nuværende tilstand.

Vurdering efter lovgivning om international naturbeskyttelse

I behandlingen af en ansøgning om dispensation fra strandbeskyttelseslinjen skal Kystdirektoratet vurdere, om det ansøgte kan påvirke Natura 2000-områder eller dyre- og plantearter på habitatdirektivets bilag IV. Læs evt. mere herom i bilag 1.

Natura 2000

Det nærmeste Natura 2000-område (N179 Nakskov Fjord og Indrefjord) grænser op til projektområdet. Natura 2000-området omfatter habitatområde nr. 158 og fuglebeskyttelsesområde nr. 88.

Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området ses i bilag 3.

Det er Kystdirektoratets vurdering, at det ansøgte ikke i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke Natura 2000-området negativt. Det er Kystdirektoratet vurdering, at det ansøgte har et klart naturforbedrende formål, idet der er tale om genskabelse af naturlig hydrologi i et dyrket område, hvilket vil bidrage til forbedring af naturtilstanden og biodiversiteten. Det er indgået i vurderingen, at projektet bidrager til opfyldelse af Vandrammedirektivet ved tilbageholdelse af næringsstoffer fra vandmiljøet. Det ansøgte vil således efter Kystdirektoratets vurdering ikke medføre en væsentlig negativ påvirkning af de naturtyper, levesteder og/eller arter, som området er udpeget for at bevare, og der er derfor ikke behov for en nærmere konsekvensvurdering.

Bilag IV-arter

Kystdirektoratet vurderer, at det ansøgte projekt ikke vil medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV. Kystdirektoratet vurderer derimod, at projektet kan skabe flere og mere varierede levesteder for padder og evt. andre bilag IV-arter.

Begrundelse for afgørelsen

Det ansøgte ligger inden for strandbeskyttelseslinjen og forudsætter derfor dispensation efter naturbeskyttelsesloven.

Projektet har en markant påvirkning på kystlandskabet inden for strandbeskyttelseslinjen. Der lægges dog vægt på, at det areal, der skal udlægges til vådområde i dag er landbrugsjord i omdrift, hvorfor påvirkningen ikke vurderes af være negativ, og projektet følgelig ikke strider imod de hensyn, som strandbeskyttelseslinjen har til formål at varetage. Der lægges særligt vægt på, at det ansøgte efter Kystdirektoratets vurdering har et klart naturforbedrende formål, idet der er tale om genskabelse af naturlig hydrologi i et dyrket område, hvilket vil bidrage til forbedring af naturtilstanden og biodiversiteten.

Samtidig lægges der vægt på, at der er en betydelig samfundsmæssig interesse i at gennemføre projekter, der kan bidrage til opfyldelsen af EU's Vandrammedirektiv og den danske miljømålslov om nedbringelse af kvælstofbelastningen af vores farvandsområder.

Kystdirektoratet har vurderet det ansøgte i forhold til international lovgivning om naturbeskyttelse og konkluderet, at der ikke er hensyn, der taler afgørende imod det ansøgte. Se afsnittet "Vurdering efter lovgivning om international naturbeskyttelse".

Kystdirektoratet giver på denne baggrund dispensation til projektet som ansøgt.

Med venlig hilsen

Martin Kangas Christensen
+45 91 33 84 31
makch@kyst.dk

Bilagsgliste:

Bilag 1: Lovgrundlag

Bilag 2: Klagevejledning

Bilag 3: Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området

Afgørelsen er også sendt til:

- Lolland Kommune, lolland@lolland.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Lolland, lolland@dn.dk
- Friluftsrådet centralt, fr@friluftsradet.dk
- Friluftsrådet, Kreds Storstrøm storstroem@friluftsradet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk og dof@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Lolland, lolland@dof.dk
- Dansk Botanisk Forening, Sjællandskredsen, oestkredsen@botaniskforening.dk
- Dansk Kano og Kajak Forbund, miljo@kano-kajak.dk
- Danmarks Jægerforbund, sager@jaegerne.dk
- Miljøstyrelsen

Afgørelsen offentliggøres desuden på Kystdirektoratets hjemmeside, www.kyst.dk.

Bilag 1: Lovgrundlag

Naturbeskyttelsesloven

Af naturbeskyttelseslovens² § 15 fremgår, at der ikke må foretages ændringer i tilstanden af strandbredder eller af andre arealer, der ligger mellem strandbredden og strandbeskyttelseslinjen. Formålet med bestemmelserne om strandbeskyttelse er at sikre, at arealerne nær kysten bevares så uberørte som muligt. Hermed varetages landskabelige, biologiske og rekreative hensyn.

Forbuddet mod tilstandsændringer betyder bl.a., at der ikke må opføres bebyggelse, foretages terrænændringer eller etableres beplantning inden for strandbeskyttelseslinjen. Der må heller ikke etableres hegn, placeres campingvogne og lignende, og der må ikke foretages udstykning, matrikulering eller arealoverførsel, hvorved der fastlægges skel.

En række ændringer er dog umiddelbart undtaget fra forbuddet. Undtagelserne fremgår af lovens §§ 15a og 15b. Kystdirektoratet har desuden mulighed for at dispensere til visse anlæg, eller hvis der er tale om et særligt tilfælde, jf. lovens § 65b.

Af hensyn til de nationale interesser, der er knyttet til kystområderne, administreres bestemmelserne om strandbeskyttelse meget restriktivt. Der dispenseres desuden kun, når dispensationen vil være uden konsekvenser for den fremtidige administration af strandbeskyttelseslinjen.

Lovgivning om international naturbeskyttelse

Ifølge habitatbekendtgørelsen³ skal Kystdirektoratet, før der gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, vurdere om det ansøgte i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt (en væsentlighedsvurdering). Direktoratet vurderer i den forbindelse, om det ansøgte kan påvirke områdets naturtyper og levesteder samt de arter, som området er udpeget for at bevare. Hvis det ikke kan udelukkes, at det ansøgte kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområde, kan der ikke meddeles dispensation til det ansøgte.

Kystdirektoratet er desuden forpligtet til at varetage beskyttelseshensyn til en række dyr og planter (arter på habitatdirektivets bilag IV) over alt i landet, det vil sige uanset om de forekommer inden for et af de udpegede Natura 2000-områder eller udenfor. Der kan ikke gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for de pågældende dyrearter eller ødelægge de pågældende plantearter.

² Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 om naturbeskyttelse.

³ Bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Bilag 2: Klagevejledning

Kystdirektoratets afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentliggjort på vores hjemmeside, regnes fristen dog altid fra offentliggørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- adressaten for afgørelsen
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- offentlige myndigheder
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Der klages via Klageportalen, der kan findes på www.naevneneshus.dk, eller alternativt på www.borger.dk og www.virk.dk. Der logges ind med MitID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

Det koster 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer i gebyr at indgive en klage. Betaling foregår via Klageportalen.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis man ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal man sende en begrundet anmodning til Kystdirektoratet. Kystdirektoratet videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. § 88, stk. 1, i naturbeskyttelsesloven.

Bilag 3: Udpegningsgrundlag for Natura 2000-område N179 Nakskov Fjord og Indrefjord

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 158		
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Vadeflade (1140)
	Lagune* (1150)	Bugt (1160)
	Rev (1170)	Strandvold med flerårige planter (1220)
	Kystklint/klippe (1230)	Enårig strandengsvegetation (1310)
	Strandeng (1330)	Forklit (2110)
	Hvid klit (2120)	Grå/grøn klit* (2130)
	Kransnålalge-sø (3140)	Næringsrig sø (3150)
	Brunvandet sø (3160)	Kalkoverdrev* (6210)
	Surt overdrev* (6230)	Ege-blandskov (9160)
Arter:	Marsvin (1351)	

Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 88		
Fugle:	Knopsvane (T)	Sangsvane (T)
	Grågås (T)	Sædgås (T)
	Blisgås (T)	Bramgås (T)
	Taffeland (T)	Troldand (T)
	Havørn (TY)	Rørhøg (Y)
	Blishøne (T)	Klyde (Y)
	Almindelig ryle (Y)	Dværgterne (Y)
	Splitterne (Y)	Fjordterne (Y)
	Havterne (Y)	Rødrygget tomskade (Y)

Fugle, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. I parenteserne står "T" for trækfugl og "Y" for ynglefugl. Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

(fra [Natura 2000-planen 2022-27](#))